

AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A FÖLDMIVELÉSÜGYI MAGYAR KIR. MINISTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

KIADJA: AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” BUDAPESTEN,
IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelék.)

Az „Országos Halászati Egyesület” tagjai ingyen kapják.

SZERKESZTI: LANDGRAF JÁNOS, ORSZ. HALÁSZATI FELÜGYELŐ
Budapest, V., Báthory-utca 7. sz.

Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K. Félévre 3 K.

HIVATALOS RÉSZ.

14763—VII/A. szám.

Magyar kir. földm. miniszter.

Körrendelet

valamennyi törvényhatóságnak.

A halászatról szóló 1888:XIX t.-cz. 8. §-a szerint a halászat üzéséhez szükséges halászejgyek használatát illetőleg az a visszaélés tapasztaltatott, hogy a törvényszerű négykoronás halászejgyek helyett a halászatra jogosítottak segédszemélyzete és munkásai részére engedélyezett olcsóbb, egykoronás halászejgyek használtatnak s egyes halászati bérlők vagy jogosítottak albérlőik, részes halászaik, sőt mások részére is, a kik sem a segédszemélyzethez tartozóknak, sem munkásoknak nem tekinthetők, ilyen halászejgyeket állíttatnak ki.

Tekintettel arra, hogy az olcsó halászejgyek kedvezményét a törvény a halászatot iparszerűen üzők érdekében rendszeresítette s a segédszemélyzet és munkás fogalma alá csakis azok sorozhatók, a kik között és a halászatra jogosított között a munkás és munkaadó jogviszonya áll fenn; tekintettel továbbá arra, hogy a halászatról szóló törvény végrehajtása tárgyában kiadott 5000/89. számú rendelet 11. §-a szerint az egykoronás munkászejgyek is a halászatra jogosított kérelmére és nevére állítandók ki, nemkülönben, hogy ez utóbbi ezen halászejgyek alapján a szolgálatában álló — esetleg váltakozó — segédei és munkásai által halásztathat, a dolog természetéből folyik, hogy az egykoronás jejjel ellátott segédszemélyzet önálló halászatra nincs jogosítva, hanem csakis azzal együtt és annak a javára halászhathat, a kinek nevére halászejgye kiállíttatott.

Ezeket szemelőlőt tartva, az említett visszaéléseket megakadályozandó, figyelmeztetendők a halászejgyek engedélyezésére hivatott elsőfokú hatóságok, hogy olyan esetekben, a mikor egyes, — nem iparos-halászok — segédmunkásnak való halászejgyet kérnek, ne mulaszták el kipuhatólni, hogy az illetők, mint halászok,

minő viszonyban állanak azokkal, a kiknek részére a halászejgyet kérik s a mennyiben azok nem alkalmazottak, hanem albérlők, részes halászok vagy oly egyének, kik a segédszemélyzet vagy munkás fogalma alá nem sorozhatók, ezek részére csakis névre szóló négykoronás halászejgyek kiállítását engedélyezzék. A törvény 9. §-ában megnevezett s a halászok ellenőrzésére kötelezett, illetve jogosított közegeknek tudtukra adandó, hogy a kik egykoronás halászejgygyel önállóan halásznak, azokkal szemben a törvény 10. §-ában megállapított módon kell eljárni.

Budapest, 1905. február 18-án.

A miniszter megbízásából:

Tervegy Imre s. k.,
min. tanácsos.

Halászat és haltenyésztés.

„A m. kir. kormány 1903. évi működéséről és az ország közállapotairól szóló jelentés és statisztikai évkönyv” című, a m. kir. miniszterelnök által az 1897. évi XXXV. t.-cz. 5. §-a értelmében az országgyűlés elé terjesztett mű, a fenti cím alatt a következőket tartalmazza:

A halászati társulatok tevékenysége mindinkább érvényesül. Főleg a helyes és okszerű alapon foganatosított bérbeadások folytán előálló nagyobb jövedelem az, a miben tevékenységük eredménye ezidőszert leginkább mutatkozik. Az elmúlt évben két társulat alakult, mindkettő a Körös egy-egy holt ágán, együtt 169 hold vízterülettel. Velük együtt ma 59 társulat áll fenn, összesen 254,341 kat. hold vízterületen.

Tógazdaság 6 rendeztetett be, nevezetesen Kiskomáromban 41 holdon, Fehértó községben 162 holdon, Igaron 21 holdon, Turán 47 holdon, Diósjenőn 56 holdon és Mocsán 173 holdon. A szaporulat 500 hold,

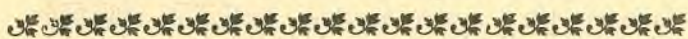
ügy, hogy ma 59 helyen 6472 holdon üznek intenzív tógazdaságot.

Gondozott állóvizekben ugyancsak a lehetőségig belterjesen 48 helyen folyik haltenyésztés, összesen 4884 kat. holdon. Ezek száma ez évben négygyel szaporodott, összesen 120 hold vízterülettel. Bennök főleg süllőt tenyésztenek, míg a tógazdaságok főhal gyanánt pontyot termelnek. A tógazdaságok és a gondozott álló vizek számának emelkedésével természetesen emelkedik a haltermés is, úgy hogy ma már 11,000 mm.-át meghaladó hal kerül ezekből piacra.

Különösen öröndetes lendületet mutat a balatoni halászati részvénytársaság üzeme, a mely úgy a halszaporítás, mint a halak feldolgozása tekintetében is mintaszerű. Ez utóbbi irányban a mellett, hogy jelentékeny keresetet nyújt a balatonvidéki lakosságnak, kivált télen, még a halpikkelyeknek értékesítésével, valamint egy e célra épített halszártó felállításával jelentékeny és új jövedelmi forrásokat is nyitott.

Öröndetesen emelkedett továbbá a hegyi vizek művelésén dolgozó haltenyésztő-telepek száma is. Ez idén ugyanis 15 ily telep állított fel, úgy, hogy ma 109 telep dolgozik (a múlt évben 94).

A magántevékenység gyámolítására 1903-ban szétosztott 1.750,000 drb közönséges pisztráng, 1.300,000 drb szívárványos pisztráng és 45.380,000 drb fogassüllő ikra, a melyekből a kikelt hal — kevés kivétellel — mind közvizek halasítására fordított.

A balatoni halászat kérdéséhez.*)

Irta: Vutskits György dr.

Tizenöt éve lakom Keszthelyen a Balaton partján, mely idő óta mint természettudományokkal foglalkozó tanár folyton érdeklődéssel kísérem e felséges nagy víznek természeti viszonyait és életét. Természetes a magyar tenger halfaunája, biológiája és halászata sem kerülhetett ki figyelmemet. Kutattam, hogy hazámnak ezen drága gyöngyét a Balatont és természeti kincsekben gazdag hegykoszorúza, remek keretét, mentől jobban megismerjem, megszeressem és szerény tehetségem szerint másokkal is megszerettessem.

Kötelességemből kifolyólag iskolánk természetrajzi szertárának gazdagítása céljából gyűjtöttem is és gyűjtéseim közben nagyon gyakran volt alkalmam tapasztalni, hogy a Balaton életére nézve a keszthelyi öregebb tanult halászok valóságos élő halászati lexikonok, kiknek útbaigazításai nagyon gyakran megkönnyítették feladatomat. Halászaink éles megfigyeléséről, helyes megkülönböztető képességéről és megbízhatóságáról napról-napra, évről-évre mindjobban meggyőződtem.

Múlt évben Purgly Pál a halászati részvénytársaság érdemes igazgatója szintén tapasztalt halászok azon egybehangzó állítása alapján, hogy a fogas süllő a Balaton akadóra rakja le ikráját, megpróbálta mesterseges fészkekben a süllőikragyűjtés egy új módját és kísérletei, habár a szaktudomány sokáig tagadta, hogy e nemes hal a magyar tenger mélyebb részeibe rakná le ikráit, fényesen sikerültek.

*) Abban a meggyőződésben, hogy szakszerű és tárgyilagos vita hasznára van az illető ügynek, mivel annak révén tisztulnak az eszmék, készséggel közöljük érdemes munkatársunknak Sz. B. ur cikkreire vonatkozó megjegyzéseit, annak a kijelentésével, hogy Sz. B. úr netáni viszontválaszáának szintén adunk helyet, mielőtt a polemiait berekesztenénk. Szerk.

Purgly Pálnak haltenyésztési szempontból nagyon is értékes felfedezése megérlelte bennem azon gondolatot, hogy mindazt, a mit a balatoni halkirály életéről és halászatáról tapasztalt halásztól hallottam, összegyűjtsem, hogy a balatoni halászati részvénytársaság intéző férfiái kísérletileg kipróbálhassák vagy megfelelő szakemberekkel kipróbáltassák nincs-e ezen adatok közül is olyan, melyet haltenyésztési szempontból értékesíteni lehetne.

Sz. B. úrnak haragját magamra vontam különösen azon feltételes ajánlatom által, győződjenek meg a részvénytársaság intézői több évi alapos kísérletezéssel a felől, vajjon korán tavaszodó években csakugyan a fogas süllő már márczius második felében a Balaton akadós helyeire csoportosul-e, hogy ívását nemsokára megkezdje és ha a halászok ezen megfigyelése is a valóságnak megfelelne, kezdjék meg ilyen években az általános halászati tilalmat e vizen megint mint az évekkel ezelőtt történt, már márczius 15-én vagy legalább is a fogas süllő fő ívási helyein a megjelölt akadókön tiltsák le e fél hónapban is a halászatot.

Magam is beismerem, hogy cikkemben egy jóhiszemű nagy tévedés van, melyet azonban csak bírálóm válaszának olvasása közben vettem észre és a melyet a legnagyobb készséggel helyreigazítok.

Én ugyanis a jelenleg érvényben levő általános halászati tilalmat nem 2 és 1/2, hanem teljes 3 hónapra kiterjedőnek tudtam és azért ajánlottam feltételesen ha azt már márczius 15-ikén megkezdénék, tartson az június 15-ikéig.

A ki cikkemet figyelmesen elolvassa, a szövegből is láthatja jóhiszemű tévedésemet, mert a törvényes tilalmi időnek meghosszabbítását könnyelmű módon még feltételesen sem mertem volna ajánlani, mert tudom, hogy annak kiszabása az egész országra nézve felette nehéz és tudom, hogy azt fáradságos megfigyelések és tanulmányok alapján döntötték el.

A tilalmi időnek meghosszabbítását a keszthelyi halászok sem tartják szükségesnek, de süllőtenyésztési szempontból a tilalmi időnek egy félhónappal korábban való megkezdését, üdvösnek mondják.

Tisztelt bírálómnak köszönetemet fejezem ki, hogy akaratlanul elkövetett hibám helyreigazítására alkalmat nyújtott, de azon gúnyos esipkedéseket, melyekkel cikkét fűszerezi, azon gyanúsításokat, hogy titokban a halászok érdekeit képviselem, nem érdemeltem meg még akkor sem, ha feltéve, de meg nem engedve, cikkemet kizárólag a tilalmi idő meghosszabbítása érdekében írtam volna, mert annak elején és végén becsületes nevem aláírásával elismerem a balatoni halászati részvénytársaság érdemeit a halászat és haltenyésztés terén és kijelentem, hogy a halászok véleményével e kérdésben mindenben egyet nem érthetek.

Miért akar tisztelt bírálóm e cikkből vagy bármely cikkből mást kiolvasni, mint a mit az tényleg tartalmaz?! Miért azonosít folyton folyvást a keszthelyi tanult halászokkal, miért vádol azzal, hogy cikkeimben csak azt írtam le emlékezetből, mit a halásztól hallottam?!

Hogy cikkeimet téveseknek tartja, szakszerűségüket pedig tagadja, azon nem ütközöm meg, de még azon sem, hogy számított nagyon „hogy majd csak akad valaki, ki ezek ellen felszólal és rámutat az ezen állításokban rejlő tévedésekre, mert tévedni emberi dolog, de hogy őszinteségemben és jóakaratomban miért kételkedik, miért vádol strucz-politikával és a

régi halászati állapotok visszakívánásával, az olyan bíráló, ki véleményét névaláírás nélkül teszi közre, — azt nem értem.

Sem igazi szakember, sem tanult halász én sem vagyok, mert más az elfoglaltságom, más a kenyerem, de hogy a süllő életével ab ovo igyekeztem megismerkedni, fejlődését is a mennyire lehetett tanulmányoztam, sőt betegségeivel is foglalkoztam, azt a következőkben igazolom.

Mikor tudomásomra jutott, hogy a kormány wittingau-i megtermékenyített süllőikrákat küldött Keszthelyre, Böröczy Antalnak a keszthelyi víz akkori bérlőjének azon megjegyzésére, hogy az ikrák nincsenek megtermékenyítve, néhány száz ikrát főgymnasiumunk szertárába felvittem és mikroszkopon megmutattam, hogy az ikrán belül is kis halembryo már él és mozog, tehát meg van termékenyítve.* Biztattam egyúttal Böröczy halászmestert és társait, hogy a kapott útbaigazítások szerint helyezték el kosarakba és merítsék alá a Balatonba. Magam is velük voltam úgy a kihelyezésnél, valamint azon kosarak felszedésénél, melyeknek gyökereiről a süllőikra már kikelt. Megmagyaráztam nekik, hogy fáradozásuk a Balaton nemes halállományát gyarapítani fogja; érdeklődésüket felébresztettem, munkájuk fontosságáról felvilágosítottam, azért mert tudtam, hogy halászaink gyors és lelkiismeretes munkájától függött az ikraszállítmány sorsa.

A következő évben hozzánk küldött wittingau-i mesterséges süllőikrafészkekből néhány száz ikrát iskolánk szoba-akváriumában helyeztem el, hogy 15° C. hőmérsékletű vízben már 5-öd napra, tehát sokkal korábban mint a Balatonban, már kikeltek az 5—7 mm. hosszúságú, czérnaszál vékonyágú porontyok.** Napokkal az ikraszállítmány megérkezése előtt sűrű kongrészcsovéből elkészítettem 2 drb erős fakeretes szekrényt, körülbelül 2 köbméternyi űrtartalommal, melyek felül kis felnyitható és elzárható ajtóval voltak ellátva. A mesterséges költőládákat czövekekre erősítve bemélyesztettük a keszthelyi Balaton két szélesöndes öblébe és a süllőikrák megérkezése napján egy-egy félfészek ikrát elhelyeztünk beléjük.

Előkészületeimet azért tettem meg előre, mert dr. Lendl Adolf műegyetemi tanár és tanszerkészítő felkért, hogy a balatoni fogas süllő fokozatos fejlődését feltűntető anyagot gyűjtsék neki, melyet a párizsi világkiállításon bemutatni szándékozik.

Természetes, hogy 1—3 hetes fejlődési alakokra sem 1—3 hónapos süllőket a Balatonból nem foghattam ki, tehát így segítettem magamon.

A költőládákban kikelt apró süllőket üveg merítő edényekben megnéztük, mikor már szikholýagjukat felemésztették naponkint apró mikroszkópikus rákokkal tápláltuk és egy hónapon keresztül a szépen fejlődő halacskákat megfigyeltük. Előre számítottam arra, hogy a szűk költőládában kikelt és növekedő ivadék nem fog a bővizű és természetes haltáplálékban gazdag balatoni fogas süllő növekedési arányával megegyezni és e körülményre fel is hívtam dr. Lendl Adolf tanár figyelmét.

Érdekes vizsgálatainknak egy hónap múlva a Balaton vizének mállasztó hatása vetett véget. A vastag és sűrű kongrészcsové, melyről hittük, hogy a vízben is legalább fél évig kitart, rothadni kezdett és a létre jött apró nyílásokon a fiatal süllőink kiszabadultak fogságukból.

Nem hagyhatom megemlítés nélkül, hogy a fejlődőfélben levő apró süllők Böröczy Antal halászmester tudásvágyát oly mértékben felébresztették, hogy a vasárnapoktól eltekintve — bármennyire is el voltam foglalva — mindaddig nem nyugodott, míg nap-nap után rá nem vett, hogy társaságában én is megnézzem az apró cseh származású halakat.

A Balatonba merített költőládákban felnevelt halacskáik közül küldöttem dr. Lendl Adolfnak ikrát, 1 napos, 1—4 hetes süllőivadékokat és dr. Lendl tanáron kívül még Gaál József és Lakatos Vincze helybeli tanártársaim is tanúskodhatnak erről, mert ők is többször megnézték a Balatonon fáradságos munkánkat. Szegény Böröczy Antal halászmesterre és halászbérlőre — ki mellesleg legyen megjegyezve, halászati kihágás miatt soha büntetve nem volt — nem hivatkozhatom, mert ő a múlt évben ősapjának — Szt. Péternek birodalmába költözött.

A fogas süllő fejlődésére vonatkozó kísérletezéseimtel mivel befejezetlenek maradtak, egyetlen értekezésemben sem írtam le bővebben, most azonban megemlítem, mert igazolni fogják, hogy legalább is törekedtem szakszerűleg, illetőleg kísérletileg is foglalkozni a fogas süllő kérdésével és nemcsak hallottam a halászoktól, hanem mindazt a miről nekem tudomásom volt, velük is közöltem, hogy a Balaton mesterséges behalásítása ügyének, melyet kezdetben nagyon idegenkedve fogadtak, őket is megnyerjem.

Hogy a fogas süllő kérdésével bővebben és szakszerűen is foglalkoztam, bizonyítja az is, hogy én mutattam ki először a kősüllőnek balatoni előfordulását, sőt hogy még a süllőbetegségeket is figyelemmel kísértem, igazolja azon magán levelem, melyet a múlt évben Landgraf János halászati felügyelőnek írtam és melyben felhívtam figyelmét arra, hogy a *Myxobolus tömlőcskék* (népiesen „gyöngyös kopoltyús“ halak) a Balaton halai között utóbbi években, főleg a fogas süllőn kezdenek nagyon terjedni. Megkértem egyúttal az országos halászati felügyelő urat és e lapok tisztelt szerkesztőjét, vizsgálta meg ezen beteg süllőket dr. Rátz István állatorvosi főiskolai tanár úrral, mint kiváló szakemberrel, mert éppen a halbiológiai állomás derék vezetője volt az első, ki ezen halbetegséget néhány balatoni halfajon észlelte.

Aggályaim azért támadtak, mert e betegség dr. Rátz szerint az izségi holt Dunában több pontyot elpusztított, nálunk pedig a Balatonban a kényes természetű fogas süllőt támadta nagy mértékben.

A Myxosporidialak okozta halbetegségről dr. Rátz I.* említett cikkében a többek között ezeket írja: „Sok ideig csak mint érdekes parányi lényeket ismerték a Myxosporidialakat és daczára élősködő életmódjuknak, nem tulajdonítottak nekik ártalmas befolyást, míg azután *Mégnin* és *Balbani* fel nem ismerték, hogy éppen nem ártalmatlanok, sőt súlyos megbetegedést is okoznak gazdáik testében, a mely betegség nem ritkán járványos alakban fordul elő és nagyszámú halat elpusztít. E betegségek közül a márnávész, melyet a *Myxobolus Pfeifferi*-nek nevezett faj okoz, továbbá a folyami sügér himlője, a melyet *Hofer* szerint ilyen spórás állatok okoznak, már régebben ismeretes.

Halászainkat is megkértem, hogy ha esetleg elhullott „gyöngyös süllőkre“ akadnának a vízben, hozzák el

* Lásd „Természet“ 1897—98. I. évf. XVIII. sz. p. 13., 14.

** „Természet“ 1898—99. II. évf. IX. sz. p. 9—10.

* I. cz. „Halászat“ II. évf. 20. sz. 1901. p. 129—131.

hozzám, mert jobban megfizetem az árát mint a friss süllőnek.

Aggályaim igaz örömmel mondhatom, túlzottak voltak, mert e betegséget, melyben nagyon sok balatoni hal, — de kiválóan a süllő szenvedett, — ellentálló balatoni halaink minden emberi beavatkozás nélkül kiheverték, oly betegséget, mely szívósabb természetű halak között valóságos pusztítást vitt véghez.

A mesterséges tenyésztés folytán el nem kényesedett balatoni fogassüllő ellentálló képességéről meggyőződtem újabban egy másik halélősködő az *Ergasilus Sieboldi* nevű rákocskára révén.

E rákocskát, mely főleg a halak kopolyái út tanyát, igen gyakran láttam a múlt év folyamán még télen is, néha óriási számmal a fogassüllőn, a csapó sűgérén, a pontyon, a dévérkeszegen, az ezüstös balinon, a harsán és a csukán, de arról, hogy a Balatonban elhullott halakat láttak volna nagyobb számmal, nem hallottam semmit, habár erre vonatkozó megbízást adtam halászainknak.

Benecke pedig haltenyésztési munkájában leírja, hogy egyes tógazdaságokban az *Ergasilus Sieboldi* tömeges fellépte miatt a pontyok között tömeges elhullást tapasztaltak. Pedig én is láttam a múlt tavaszon olyan fogassüllőt és harsánt, melyeknek kopolyáit ezernyi számban lepte el ezen parányi pazarita és mind a fogassüllő, mint a harsca erős, egészséges állapotban került a hálóba és innen a halpiacra.

Nem lett volna tisztelt bírálóm e kétféle járványszerű halbetegségnek konstatálása elegendő anyag arra, hogy a balatonmelléki lapokat teleírjam a Balaton halállományának végpusztulásával, ha csakugyan a balatoni halászati részvénytársaságnak oly nagy ellensége vonlék?

Vajjon nem bizonyosság ezen két betegség arra nézve is, hogy a balatoni fogassüllő ikrájának új gyűjtési módja és kiköltése nemcsak magyar tengerünk süllőállományát fogja gazdagítani, hanem olyan süllőnemzedéket is nevel, mely szülőitől öröklött ösztönénél fogva jobban ismeri e nagy, eleven víz minden veszedelmét, betegségnek inkább ellentálló bármely hazai haltenyésztőből, még ikra állapotában hozatott halivadéknál is.

Elismerem, hogy mindezen önállóan végzett vizsgálataim csak nagyon csekély horderejűek, de mégis munkával és anyagi áldozattal jártak és némiképp igazolják, hogy a balatoni fogassüllő kérdéséhez hozzá mertem szólani.

Magam is tudom, hogy a Balaton tudományos kutatásaival foglalkozó érdemes bizottságnak szakemberei a nehezen megállapítható tilalmi időt a legilletékesebben eldönthetnék, de egyúttal megjegyzem, hogy ugyanezen bizottságnak szakemberei szerény irodalmi működésemet is figyelembe vették és a „*Balaton életéről*” írott nagyszabású munkájukban újabb adataimat mind felhasználták és egyszerűtettemet és fáradozásaimat kellőképpen méltányolták. Ugyanazon bizottság cikkjeimet, melyek nagybárára a Természettudományi Közlönyben jelentek meg, felvette azokat két ízben azon önálló kutatáson alapuló dolgozatok közé, melyeket a „Margó” díjra érdemeseknek tartott és ha jutalomban nem is, de dícséretben részesítette őket. Ugyanezen bizottság megbízott engem, hogy Magyarország halfaunájának katalógusát összeállítsam a nagyszabású Fauna-katalógus részére, mely megtisztelő megbízás folytán e dolgozatot megírtam, mely a természettudományi társulat kiadásában meg is fog jelenni.

Kénytelen voltam jelen esetben, habár szerény-

telenségnek is tünhetik fel, önálló kutatáson alapuló dolgozataimra is hivatkozni, hogy tisztelt bírálóm elhiggyje, hogy cikkeimben nemcsak azt írtam le, mit a tanult keszthelyi halászsoktól hallottam.

Készséggel elismerem, hogy „*A balatoni halászat kérdéséhez*” című cikknek írója a Balaton halászati múltjának és jelenének alapos ismerője. Elismerem azt is, hogy igaz egyszerűtetet készítette cikkének megírására, de a keszthelyi halászsokra jogtalanul haragszik, mert az egész Balatonon egyetlen halászbérlő volt közöttük. Inkább okolnám a víztulajdonosokat, miért nem adták vizeiket — ha kezdetben anyagi veszteséggel is járt volna — igazi tanult halászsoknak és miért bízták a Balatont vidratermesztető halászsokra?

Elismerem azt is, hogy olyan vállalatot, mely nemcsak halászatot, hanem okszerű, modern haltenyésztést is üz a Balatonon és nem 3, hanem 25 évi tartamra vette ki a nagy vizet és óriási befektetésekkel is dolgozik több engedmény is illet, de első cikkemben is határozottan kifejeztem, hogy azon négy ponttal, melybe halászaink vádjait foglalmak, nem értek velük sok tekintetben egyet és csak azért közlöm, hogy a részvénytársaság, ha volna olyasmi azokban, mit értékesíthet, értékesítse azt.

Lássuk ezen pontokat még egyszer.

1. Az első pontra vonatkozólag, hogy a tilalmat már márczius 15-ikén meg kellene kezdeni, ajánlom, rakassa le a részvénytársaság már az idén márczius második felében a Balaton akadóira a Purgly-féle mesterséges fészkeket és győződjék meg róla csakugyan már ilyen korán kezdi-e meg a fogassüllő ivását nálunk.

Ha több évi kísérletek igazolnák halászaink ezen állítását is, akkor az általános halászati tilalmat kezdjék meg már márczius második felében, mert a Balatonnak legértékesebb hala a fogassüllő szaporodása parancsolja ezt. Ha a tilalom 2¹/₂ hónapot számítva június 1-én véget ér, ez a Balaton második nemes halának a pontynak ivását nem zavarja meg, mert az ivó ponty és fiatal ivadéka ilyenkor a nagy tónak nádasaiban annyira beleveszi magát, hogy onnan hálóval kizavarni nem lehet, legfeljebb az orvhalászsok tudják onnan szigonynyal vagy borítóval kifogni.

2. Az igen hosszú hálókra nézve cikkíró úr a halászsokat azzal akarja megnyugtatni, hogy igen hosszú hálóval egy-egy éjjel rendszerint 3 tanyát kerítenek, holott a kisebbek közül egygyel, sőt kettővel is többet és így a meghalászott területek között alig van lényeges különbség. Cikkíró úr szerint a bérlő társulat 30 hálóval dolgozik, holott előtte 45 ilyen hálóval szűrték a vizet.

A keszthelyi halászsok elismerik, hogy régen csakugyan 45 hálóval dolgoztak a Balatonon, de ezen hálók közül csak a fonyódi nagybérlőnek volt egyetlen 200 öles hálója, a többi legfeljebb 120 öles volt. Régi hálóikkal, mivel rövidebbek voltak, tényleg többet nyugtalanítottak zajukkal a halat, de a nyugtalanításon kívül egyéb bajuk nem esett, mert a háló rövidege és lármája miatt elmenekülhettek idejekorán, de egy kétszerte hosszabb háló már oly nagy területet kerít be csendesen, hogy nem kétszerte, sem négyszerte, hanem még sokkal több hal kerül a hálóba.

3. Az aprószemű gardahálóról a cikk írója is elismeri, hogy véletlenül megfogja az apró süllőt, mely azonban ha szépen bánnak vele a halászsok és a Balatonba visszadobják, télen és ősszel életben marad.

Halászaink véleménye e tekintetben az, ha keztyűs készlet szabadítaná is ki, csakis durva munkára képes

kezik a méreten aluli süllőt a hálószezből, ez már azon horzsolódástól, melyet fennakadásakor szenvedett, okvetlenül elpusztul.

4. A cikk tisztelt írója szerint értekezésemben legfőbb súlyt arra fektettem, hogy a Balatonban a kősüllő szaporodik, és a fogassüllővel való kereszteződése folytán degenerálódhatik az igazi balatoni fogas. Ez kérem nem áll, mert akkor nem utolsó, hanem első helyen tárgyaltam volna és nem írtam volna erről csak ily formán „ez haltenyésztségi szempontból a felemlítést legalább megérdemi“. A cikk írója a degenerálódástól nem tart, mert az alsó Dunában, hol ősidők óta szintén gyéren előfordul a kősüllő, a fogassüllővel az aldunai halászok szerint nem kereszteződött. „Vajjon miért kellene ezt éppen a Balatonban tennie, ha csak nem azért, hogy legalább ebben az egy dologban legyen igazuk a tanult halászoknak?“

E gúnyra, melynek éle ellenem irányul, csak azt kérdem a cikk tisztelt írójától, vajjon az annyira leszólt balatoni halászokhoz képest az aldunai halászokat oly szakembereknek ismeri el? Engem az igazat megvallva az, hogy az aldunai halászok ezen kereszteződést nem észlelték, meg nem nyugtat, mert én leírtam már a Balatonból olyan halkorcst, mely a dévérkeszeg és az ezüstös balin kereszteződése folytán jött létre, melyet a tudomány Abramidopsis Lenekarti néven más vizekről ismer.

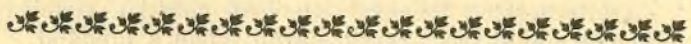
Hogy azonban valaki a halkorcokat biztosan felismerje és meg is mondja, minő fajok kereszteződéséből jött létre, arra csakugyan bizonyos szakismeret kell.

Erre nem elegendő a halászok meg nem figyelése, mert hiszem, hogy a nemesvérű balatoni halkirály, ha ilyen mesallianc-ra lépne a polgári származású cseh süllővel, még nagyobb titokban kötné meg e rangjához nem illő házasságot és talán azon feketeszínű süllőket, melyek sugaraiknak száma szerint nem bizonyosodnak be igazi kősüllőknek, a szaktudomány maholnap korcsoknak ismeri el.

Az sem áll, hogy a kősüllőnek bünül róttam volna fel, hogy a Balaton nádasába húzódik meg, azt vettem, nem rossz néven tőle, hanem igenis azt, hogy ionen az orvhalászok könnyű szerével kifogják.

Azt sem merném végre a halászok ismeretére bízni, vajjon a kősüllő nyugat felől került-e hozzánk, mert a szaktudomány szerint kelet felől került Közép-Európába.

Czikkem főcélja nem volt más, mint a balatoni fogassüllő ívási idejének megvitatása és a balatoni fogassüllő-állomány emelése érdekében mindazt összegyűjteni, mi ez ügyet egy parányival is előbbre viheti.

Pisztránghorgászat.

(3. folytatás.)

A „Halászat“ számára írta: Öreg horgász.

A horog. Magától értetődő, hogy a mint a szerszám főalkatrésze a horog, annak úgy minőségét, mint tulajdonait alaposan szemügyre kell venni és jól kell azt megválasztani, mielőtt alkalmazzák. A pisztránghorog legyen erős, igen finom és éles hegyű, különösen pedig ne legyen az se nagy, se vastag. Egyébként jó és jobb horogfélékben bőven válogathatunk. Legjobbak kétségkívül a valódi angol horgok, csak hogy kissé drágák. Jók azonban a német horgok is.

Hogy milyen nagy legyen a horog, az mondhatnám

izlés dolga. A pisztránghorognak nagy és öblös szája van, a miért még a nagyobb horgot is befalhatja. E mellett a nagyobb horogra könnyebb a gilisztát is felfűzni. Általánosságban azt mondhatom, hogy a kereskedők árlapjain 2—5 számmal jelzettek a leghasználhatóbbak.

A horgot formája szerint nevezik Limerick, Penell, Sneckbend (sarkos), Kendal, Roundbend (körívű), Kirby, Leonrad, Slized (tövises) horognak. Van aztán még többféle Patent-horog, sőt újabban Perfect-horgot hoznak forgalomba, mely igen jó fogós. Részemről valamennyi közt legjobban szeretem a Limerick- és a Perfect-horgot.

Hogy egyenesen álló, avagy ferde hegyű horgot használjunk-e, az ismét izlés dolga. Én részemről az egyenesen állót fogósabbnak tartom, mint a ferde hegyűt, mely rendszeren a hal szájszélén akad meg és így róla könnyen leszakad a hal, kivált ha még a kelletténél hamarabb vágtuk be a horgot. Ugyanezt másoknál is tapasztaltam, a kik ferde hegyű horoggal dolgoztak.

Megjegyzem még, hogy a pisztránghorgásznál lehetőleg csak *selyemféregből*-patonnyal ellátott horgot használjunk és pedig csakis *egy* számú patonnyal bírót, mert a vastag patony a mellett, hogy felesleges, még szembeötlőbb is. Az ilyen horogot tuczonként 0.70—1.10 K. fizettetik. Ezekután a legfinomabb és lehetőleg angol horgok ajánlhatók leginkább. Kapni lehet pedig ilyeneket Budapesten: Zubek Bertalan és társánál, Muzeum-körút 29. Huzella M., Váczi-utca 1. Bécsben Josef Oswald's Nachfolger czégnél I., Wollzeile 1., Münchenben: H. Hildebrand's Nachfolger, Otto-strasse No. 3 b. és Hermann Storck, Residenz-strasse 15., végül Berlinben Fritz Ziegenspeck, Kommendanten-strasse 56.

A pisztránghorgászatnál még másféle kellékeket is használnak, így gilisztadobozt, tászkát vagy kosarat a zsákmány részére, horogszabadítót, műlegytárczát, esetleg fonóhorogot és fémfonót, kézihalót vagy vágóhorogot stb. Ezek tüzetes ismertetése azonban nagyon messzire vezetne s ezért mellőzöm, a szíves olvasó tetszésére bízom, hogy a sok közül mit és milyen ár mellett akar megszerezni. Csupán azt jegyzem meg, hogy Storcknál teljes felszerelést lehet kapni 20 koronától felfelé s egyéb sem kell, mint azt megírni, hogy minő horgászatot kíván a rendelő üzni.

Kezdőkre nézve a beszerzésnek ez a módja elég kényelmes, mert nem kell a fejüket törni, hogy mi mindenre van szükségük.

III. A horgász viselkedése és ruházata.

Mint említettem, úgy a pisztránghorog, mint a lepényhal igen óvatos és félénk állat, a legkisebb gyanús zajra, jelre vagy eliramodik, vagy ha ezt nem is teszi, nem megy a horogra, ennél fogva viselkedésünk és ruházatunk olyan legyen, hogy a hal gyanúját föl ne keltse.

Bár a hal rosszul lát, állítólag 12—15 méternél messzebre nem is, de ha csak valami gyanús árnyat pillant is meg, már ez is elég arra, hogy az eléje tált csalit visszautasítsa, bármilyen éhes legyen is különben. Halló szerve is tökéletlen, de mert a természet felruházta öt egy hatodik érzékkel, az u. n. oldalérzéssel, ennek a segítségével a víznyomásban történő legcsekélyebb változást megérzi s így a horgásznak léptei folytán keletkező és a vízre továbbított földrezgésből a horgászt előre észre veszi. Erre tekintettel a horgásznak lábujjhegyen kell járnia, egyúttal, ha a halas vízhez közeledik, ügyelnie kell arra, hogy a hal

meg ne lássa. Ebből érthető, hogy igazi telivér pisztráng-horgászok a kopár parti és fedezetet nem nyújtó patakokat miért igyekeznek térden csúszva megközelíteni és horgukat ilyen módon a vízbe dobni.

Ha a horgász ért ahhoz, hogyan kell víz ellenében horgászni, akkor kevésbé kell arra ügyelni, hogy a hal ne lássa meg, mivel minden hal fejével víz ellen áll. De azért ilyenkor is lassan és óvatossan kell lépkednünk.

Tartózkodnunk kell továbbá minden felesleges izgásmozgástól, hanem jó katona módjára nyugodtan álljunk, annyira, hogy még kézzel sem szabad ide-oda kapkodni, avagy erősen gesztikulálni. Mellőzendő továbbá a dohányzás, mert a füst is gyanús a hal előtt. Nem szabad továbbá beszélgetni, köhögni, füttyülni, valamint a horgot folyton emelgetni és újra bevetni.

Különösen óvakodnunk kell pedig attól, hogy ruhánkon vagy horogszerszámunkon valami csillogó-villogó tárgy legyen. Gondosan ügyeljünk továbbá arra, hogy horognyelünk a vízbe ne érjen, mert riasztja a halat és még inkább, mert rugalmasságát veszti és elgörbül.

Magától értetődő, hogy a jó horgász készségét lehetőleg gondolja, azért munkánk végeztével a horognyél és érczalkatrészei gondosan megtörölnődök, a horogin megszáritandó, az előin és műlegyek pedig szintén jó száraz helyre teendők.

A vízparton úgy kell felállni, hogy se a horgász, se a horognyél árnyéka ne essék a vízre. Ha pedig műlégygel horgászunk, ügyelni kell arra, hogy a szél hátulról érje a horgászt, mert így sokkal könnyebb a dobás.

Ha a horogvetés helyén nem volna megfelelő fedezet, térdeljen vagy üljön le a horgász addig, míg horga közel jár, később, ha már messzebbre dob, felállhat.

A mondottakat összegezve: óvatosság, nyugalom és vigyázat azért, hogy a hal a horgászt észre ne vegye, ez a legfőbb szabály.

A ruházatra nézve nem sok megjegyezni valóm van, miután soraim csakis kezdő és alkalmi horgászoknak vannak szánva s így felesleges lenne felsorolni a vérbeli horgász tűzőn-vízen keresztül helyt álló ruházatát, felszerelését, 80—100 korona értékű gummysizmáit, viharköpenyét és a többit. Csupán azt ajánlom, hogy horgászni ne menjünk se igen sötét, sem pedig kirívó világos ruhában.

A lábbeli, miután hegyes-köves talajon járunk, legyen jó erős talpú. Hogy vízhatlan csizmát vagy fűzős cipőt használjunk-e, attól függ, kell-e és van-e szándékunk vízbe gázolni. Fontos az is, hogy a ruházat ne legyen olyan nehéz, hogy a szabad mozgást akadályozza, de azért legyen elég erős, hogy a hűvös levegőn meg ne fázzunk, a mi annál könnyebben megeshet, mert a hegyvidéken az esti levegő nyáron is hűvös. Ily esetekre jó egy u. n. viharköpenyt magunkkal vinni.

Mindez természetesen a körülményektől függ, arra nézve tehát bajos receptet adni. Csupán azt jegyzem még meg, hogy a ruha színére nézve nyáron zöldes, tavaszkor szürke és őszzel barnás színű ruházat ajánlható leginkább, mivel ezen színek felelnek meg legjobban a környezetnek.

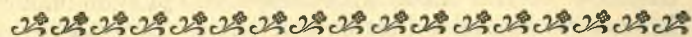
A zsákmány befogadására hogy mily készüléket használjunk, az részben izlés dolga, részben pedig attól is függ, hogy milyen zsákmányra van kilátásunk. Ha kis zsákmányra számíthatunk, úgy elég egy rövid zsinórfűzér, vagy egy hálóból való zsákocskó. Hátrányuk az, hogy ruházatunk a haltól bepiszkolódik. Am ha nagyobb és több halra van kilátásunk, vagy ha nagyobb kirán-

dulást tervezünk, úgy vagy táskát, vagy halkosarat czél-szerű magunkkal vinni, mert ebbe elemőzsiát is pakolhatunk.

A czélnek legjobban megfelel a halkosár, melyet szíján lógva vagy derekunkra övedzve lehet hordani. Benne a hal nem zúzódik, hanem fűbe vagy levelek közé pakolva szépen megmarad. Hátránya az, hogy k'ssé kényelmetlen és terjedelmes. Áruk 4—10 K.

Ajánlhatók végül az e czélra készített vízhatlan táskák. Igaz, nem oly terjedelmesek, de igen kényelmesen kezelhetők. Hátrányuk az, hogy hosszabb úton a hal kissé törődik bennük. Áruk 5—12 korona.

(Folytatjuk.)

Halellenségek.

II. Az emlősök közül. (7. Folytatás.)

Az egyszer így megszokott helyeket mindig megtartja a vidra s azok könnyen felismerhetők a nyomokról, a kapaszkodásnál a köröm-horzsolásokról, ürülekekről s az elfogyasztott halak, rákok visszamaradt szeméjtjeiről s csontjairól. Bár az utóbbiak ritkábban találhatók meg, mert e helyeket — a hol hozzáférhetők — a róka is nagyon jól ismeri s ezek annak is kedvencz falatjai.* A mely helyekhez pedig e négylábú nem fér, ott megjelennek a szarkák, varjak s elpusztítják a maradékot. A vidra eme kiszállási helyei igen alkalmasak a rókák mérgezett csalétkéinek kitevésére is. Magától érthető, hogy a nagy vizeknél is legjobb „járása“ van a vidrának azokon a helyeken, a hol a halak rendszerint tartózkodnak. Tehát mellék-patakok, csatornák torkolatainál, csendesebb folyású mélyedéseknél, fás vagy sásos növényzettel borított partok mellett stb. Mélyebb helyeket különösen szereti s felhasználja az ott levő czölöpöket, kiálló tuskókat, melyeken meglapulva várakozik az alkalmas pillanatra; majd észrevéve a prédát, villámgyorsan szökik utána, nagy loecsban okozva s a következő pillanatban már ott látjuk megint a hallal együtt az előbbeni helyén. Számtalanszor megfigyeltem ezt holdvilágos éjjeli lesekén. Így szokott halászni a nagyobb vizeken. Kisebb patakokon s csatornákon a szerint viselkedik, a mint vízzel szemben, vagy vízzel lefelé halad. Előbbi esetben — valószínűleg mert hamar elfárad — gyakran kijön a partra, különösen görbületeknél; ezeket — minthogy amúgy is sebes folyásúak s hálnélküliek — rendszeren kihagyja s átvág a szárazon a közelebbi mélyedésbe. Ha azonban a vízzel lefelé jön, akkor — mint azt már kétszer igen szépen láttam — szétterpesztett lábakkal átengedi magát a vízfolyás erejének s mint egy árnyék surran lefelé s prédáját — mely épp ez időtájt szintén a patak medrén lesi táplálékát — így kapja el. Ily lefelé úsztában azután csakis akkor jön a partra, ha prédára tett szert; vagy ha valami rendellenességet, szokatlan tárgyat vett észre, vagy végre, ha többen halásznak egyszerre, hogy avisszálják egymást, a mi az éj csendjében messze elhallatszó éles füttytel történik. Ha tehát eme sajátos szokásait kifürkésztük végre, következik a tányérvasak felállítási helyeinek meghatározása; a mi az előbbiekből kifolyólag már semmi nehézségbe nem ütközik. Az illető helyek körül, t. i. a melyeken megfordulni szokott, kiválogatjuk

* Azért lehet tapasztalni, különösen tél idején, hogy a veres-nadrágosok örökösen a folyók, patakok partjait revidiálják.

azokat, a melyeket leginkább kedvel s a hol rendesen kiszáll. A mi egyszerűen úgy történik, hogy több nap egymásután végig sétálunk a partok mellett s megfigyeljük a nyomait, a mi tél idején persze igen könnyű. De ha hó nem borítaná a talajt, iszapos helyeken akkor is biztosan nyomozunk. Nyáron pedig a hulladék, vagy a helyek legázolása vezet biztos nyomra. Találni fogunk naponta elég kiszállást, de „állomást“, a hol „kikötött“, mindenesetre kevesebbet.* Ha netán a nádas, füzes, berkek vén fáinak korhadt gyökérszetei között, vagy a gázos part alatti odokban szállását fedeznők fel, a vasakat a legjobb reménységgel lehet itt felállítani. Sőt friss havon többször kinyomoztuk a víz partjaitól kezdődő útjait is, mely az erdők bensejében levő elhagyott róka-, vagy borzlyukakba vezetett s ezen bejáratokban állítottuk fel a „válucská“-kat, melyekben a következő éjjel mindig megtaláltuk, persze már kivégezve.** Magánál a csapda felállításánál két esetet különböztetünk meg, a szerint, a mint a szárazon, vagy a vízben helyezzük azt el. Bár a szárazon is lehet a csapdát eredményesül felállítani, én ezt lehetőleg mindig el szoktam kerülni, már csak azért is, mert a vidra, amint szárazra ér, rendkívül óvatos és elővigyázó szokott lenni; holott a vízben az nem is jut eszébe s ha csak a körméig ér is a pocsolya, abban már egész bátran érzi magát.

Ha azonban vagy nem akarjuk vasunkat a vízbe beállítani, vagy ahhoz alkalmas hely nincsen, úgy a szárazon való elhelyezésnél a legnagyobb gonddal kell eljárni s ily esetekben van helye a vasak szagtalanításának is. E célra már mindenféle javasolt — s „egyedül esalhatatlannak bizonyult“ — szert használtam, hal s rákokból készített pépet, fodormentát, ánizst, a csapvasak gyárosai által ajánlott kenőcsöket, virágnedveket, a szellemek óráiban készítenő különféle recepteket (!) stb., s mondhatom, egyik sem ér sokat, de talán még keveset sem; sőt velük végeredményképp figyelmessé tesszük a vidrát, hogy vasunkat illő távolságról elkerülje. A gyakorlatban legjobb szernek bizonyult a vidra ürüléke, különösen azért is, mert a vidrában szinte benne van az a kutya-szokás, hogy a más példány által ott hagyott piszkot szaglálgatja s ugyanazon a helyen üríti

* Az előbbieket alatta értve azt, midőn minden cél nélkül egyszerűen kijön a szárazra s itt hosszabb, rövidebb útát téve, ismét a vízre ereszkedik; utóbbiak alatta pedig azon kedvező helyeit, ahol vagy pihenés, vagy falatozás, vagy leselkedés, kémlelés, vagy végre kiürítés céljából mindig megfordulni s pár perczig tartózkodni szokott. Ez utóbbiakat használjuk fel tehát céljainkra s ezeken helyezzük el a vasakat.

** Ezek a „válucskák“ t. i. bizonyos nyaktól szerkezettel bírnak s egyrészt a helyszínén pár perc alatt elkészíthetők, másrészt igen pompásan használhatók: róka, borz, nyest, macska és más egyéb kártékony állat fogására is. Felállításuk a következő: Ha bármily kártékony vadat sikerült kinyomoznunk, mely üregbe bújik s onnan előpiszkálni, vagy kifüstölni nem tudjuk, vagy nem akarjuk, úgy a kijáratokat, egynek kivételével, mindenképp erősen betömjük. Azután keresünk a közelben egy, körülbelül 1.1—1.2 méter hosszú s — a vad nagyságához képest — 40—60 cm. átmérőjű, göcsstelen kis tönköcskét, bármely fanemből. Ezt hosszában ketté hasítjuk s az így nyert két darab félhenger egyikét belül kivájjuk, a mi egy kis éles baltával könnyen megy. A kivájt félhenger $\frac{1}{3}$ -ad hosszában, a közepén egy 8—10 cm. négyszögű lyukat ütünk, mely lyukba egy 2.5—3 méter hosszú s lehetőleg gumós, göcsös nehéz czölöpnek alsó, élesre faragott része illik bele pontosan. A beállítás egy nyelvecske segítségével történik, melyet az odában lévő vad — ha ki akar jönni — a czölöpből kiránt, minek következtében a czölöp éles éle a nyakára esik s megfojtja. Fődolog a felállításnál, hogy a hosszabb $\frac{2}{3}$ -ad részszel a kijáratban elhelyezett váfű feszesen megerősíttessék s a kijárat fenmaradó üres helyei erősen betömessenek, úgy, hogy a vad csak a válún keresztül tehessen kísérletet a kijövetelre.

ki magát. Másrészt pedig, a hol vidrát akarunk fogni, ott ürülékét is megkapjuk, tehát ez a szer könnyen megszereshető. Kiválasztjuk tehát — mint már említve volt, — ama helyek közül, a melyeken a vidra prédáját rendesen elfogyasztani, vagy magát kiüríteni szokta, a legalkalmasabbat s ezeken óvatosan oly gödröcskét vájunk, a melybe a vascsapda éppen belefér, úgy, hogy ha betakarjuk, egy magasságban legyen a többi részekkel illetve az azelőtti állapot hűen utánozandó. A csapda aztán egy $1\frac{1}{2}$ —2 méter hosszú lánczra erősítendő s a láncz másik végét vagy egy oszlophoz, vagy erős gyökérhez kell kötni, mivel a vidra 3—4 kilós vassal is igen könnyen ellábol. Az ilyképp felállított vas befedése után a tetejébe még a közelből hozott ganaj-darabokat helyezünk, ez a sikert majdnem mindig biztosítja. A vasaknak vízben való felállításánál évekkal ezelőtt szintén mindenféle elővigyázattal éltem; a vasat szagtalanítottam s felállításánál fű, nád s más egyébvel befedtem, vagy moha és czérnával szépen körülköttöm, mig végre rájöttem, hogy ez mind felesleges. Ennek bizonyítására csak azt hozom fel, hogy már a hatodik télen fogom a vidrát mélyebb helyeken olyképp, hogy a vasat egyszerűen egy kisebb jégdarabra teszem, mi által az a kívánt mélységre ($1\frac{1}{2}$ —2 dm.) lesüllyed. Mert ha ennél mélyebben lenne a vas, akkor a vidra fölötte elúszik. A vízben való felállításnál tehát csak a hely választandó meg jól s arra kell ügyelni, hogy a vas csakis a kívánt mélységben állíttassék fel. A helyre nézve legjobbak a torkolatok, vagy a keskeny csatornák; nagyobb vizeknél a kiemelkedő oszlop, kő stb., midőn is a vasat közvetlen ezek mellé állítjuk, úgy, hogy a vidra, midőn ezekre fel akar kapaszkodni, hátulsó lábával a vasba lép, vagy ha más oldalon kapaszkodott fel s a vas oldalán leereszkedik, első lábán fogódik meg. Ha nagyobb, illetve szélesebb térség, vagy patak lenne, a hol a felállítás ennek folytán bizonytalan, akkor a patak szélességében czövekeket verünk s csak azt a helyet hagyjuk nyitva, a hol a vas lesz elhelyezve. Magától értetődik, hogy ennek 1—2 héttel a vas felállítására előtt kell történni, hogy a vidra addig megszokja, mert különben örökre elzavarhatjuk e merész, de különben igen elővigyázatos kalandort.

A vidrának vastórral való igen érdekes és biztosnak állított fogásmódját említi még Szikla Gábor (Vadászlap), irván erről a következőket: Fonyód vidékén lakik egy pákászfélé ember, Gyurkicza Márton, aki messze vidéken ösmeretes fufangosságáról. Mesterségére nézve halász, foglalkozása az orvvadászat. Már vagy 40 év óta vadászik, de még soha sem csipték el! Az öregapja, az apja, mind a mocsarat bújta, tehát ő is kora ifjúsága óta ösmeretséget kötött a mocsári étellel, megösmerte annak minden titkát. A nép ügyességéért „Berek királynak“ nevezte őt; így hívják még ma is a már öreg embert. Sokat hordozott ladikjában a szentpáli mocsarakban. Feltűnt nekem, hogy egymaga évenként 20—25 drb vidrát is zsákmányolt a régi jó vízbő időkben. Meg voltam győződve, hogy valami fortélyja van, amivel az összes vadászó puplikumot lefojtja. Nem volt nyilatkozásra birható.

(Folyt. köv.)

Lakatos Károly.

—o TÁRSULATOK —o

A Balatoni halászati társulat f. hó 2-án Keszthelyen tartott ülését a külföldre utazott elnök helyett *Dersényi Árpád* dr. alelnök vezette.

A társulat évi jelentése örömmel emlékszik meg a bérlőtársulat helyes irányú gazdálkodásáról és üzletének prosperálásáról. A halállomány szaporítását két és fél hónapi általános tilalommal mozdították elő, továbbá 2304 db kétéves u. n. gyorsnövésű pontyivadék kieresztésével, valamint 75.800,000 drb balatoni eredetű süllőikre kihelyezésével. Kiemeli a jelentés Purgly Pál részvénytársasági igazgató találmányát, mely jelentékenyen megkönnyíti az ikragyűjtést.

Az orvhalászat dolgában a helyzet rosszabbodott, amennyiben főleg a halivás idején feltűnően sok szigonyos orvhalász garázdálkodott. Panaszodik a társulat amiatt, hogy ezidén a csendőrség, még inkább a pénzügyőrség részéről nem találta meg a társulat a szükséges támogatást, amiért a társulat egyenesen a kormányhoz fordult a közhatósági oltalom érvényesítéseért.

A halászat üzemét illetőleg azt említi a jelentés, hogy a hígvízi halászatnál rendszerint 30 háló volt működésben s itt 396 halász és 45 állandó alkalmazott talált foglalkozást. A jégi halászat ellenben 34 hálóval folytatták s ennél 692 halásznak s 450 halhasítással és pikkelyezéssel foglalkozó leánynak volt kenyérkeresete. Fogtak pedig: gardát 2242-28 mm., keszeget 6118-85 mm., őnt és menvhalat 78-31 mm., csukát és czompót 147-33 mm., harsát 48-18 mm., pontyot 83-35 mm., fogassüllőt I. rendűt 162-27 mm., II. rendűt 31-82 mm., III. rendűt 47-13 mm., IV. rendűt 434-50 mm., összesen: 9493-03 mm.

A fogási eredmény az 1903. évihez képest 106 méter-mázsa csökkenést tüntet fel, de ez ilyen nagy mennyiségnél alig jön számba.

A halászati jogtulajdonosok sorában annyiban történt változás, hogy Széchényi Viktor gróf helyébe a balaton-földvári fürdőrezervénytársaság lépett.

A számvizsgáló bizottság jelentése szerint a bevétel 58,731 K. 56 fill., a kiadás 46,836 K. 06 fill., készpénzmaradvány 11,895 K. 50 fill.-re rúg, mely összeg a Magyar Általános Hitelbanknál folyószámlán kezeltetik.

A leltár 18,222 K. 36 fillér értéket tüntet fel.

Az 1905. évre előirányoztatott: bevétel 60,595 K. 50 fill., kiadás 46,518 K. 92 fill.

Számvizsgálókul *Buschmann* Gotthárd báró, *Wentzely* Pál és *Vírus* Vincze közgyűlési tagokat küldik ki. Új választmányi tagokká *Haller* József, kir. tanácsos, jószágigazgatót és *Kroller* Miksa zalavári apátot választották meg. Végül elhatározottak, hogy az alapszabálymódosítást célzó indítvány a jövő közgyűlés napirendjére felvételék.

Új halászati társulat. F. hó 7-én alakult társulattá a Vedresházi Holt-Tisza halászati érdekeltsége. E holt ág vízterülete 300 kat. hold s intenzívebb halászati hasznosításra is alkalmas, amennyiben belvízekből táplálkozik s a mellett Tiszával is kapcsolatban van egy zsilippel, illetve egy hatalmas szivattyúteleppel. A terület legnagyobb része Szeged városáé. A Csongrád megye alispánja által vezetett közgyűlés elöklé: *Lázár* György dr. polgármestert, alelnök-igazgatóvá pedig *Bokor* Pál tanácsnokot választotta. Az üzemterv megállapítására új közgyűlést hívnak össze.

Országos Halászati Egyesület. Nyilvános nyugtató az egyesület pénztárába befolyt tagsági díjakról: 1905. évre: Lólock Alajos 6 kor., Nagy Pál 6 kor. *Tagul jelentkezett:* Nagy Pál (Prósza puszta). Budapest, 1905. évi márczius hó 12. *Kuttner* Kálmán, egyesületi pénztáros.

—o VEGYESEK —o

Állami segedelem. Lapunk legutóbbi számában megemlékeztünk a Borsód-tiszai halászati társulat által halászati örök felállítására beadott emlékiratról. Mint értesülünk, a földművelésügyi miniszter e tárgyban kelt leiratában a társulatnak azt válaszolta, hogy pénzügyi s egyéb fontos okok miatt ez intézményt ma még nem szervezheti, hanem a megjelölt célok megvalósításánál a társulatok közreműködésére kell számítania. Mivel pedig a maga részéről kiváló súlyt helyez a társulat ebbeli tevékenységére, amennyiben evégből az őrzést saját őrivel kívánja teljesíteni, kész két ily őrnek a tilalmi időszak tartamára eső költségét, legfeljebb 240 K. erejéig a társulatnak segedelemképpen folyósítani.

Kapcsolatban ezzel megemlítjük azt is, hogy a miniszter a közelgő tilalmi időszak alkalmából a törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett, a melyben a törvényben foglalt tilalmak lelkiismeretes végrehajtását rendeli el. A rendeletet egész terjedelmében hozzuk a következő számban.

Ikraszétosztás. A földművelési miniszter fölhatalmazta az országos halászati felügyelőséget, hogy 1 400, 00 db szivárványos pisztrángikrát vásároljon s azokat az azért folya-modók között az eddigi módon szétosztssa. Egyben az ikrák költségének, mint általában a halasítás eredményeiről kérdőívek kibocsátásával megfelelő statisztikának összeállítását is elrendelte.

Tavaszi vagy éves pisztránggal jobb-e halasítani? Erre a kérdésre vonatkozik egy svájcei haltenyésztőnek a „Bulletin Suisse“-ben foglalt következő elbeszélése. Egy általam bérelt pisztrángos patakba évekkkel ezelőtt 2000 drb tavaszi ivadékokat eresztettem. Halacskaimat néhány héten át figyelhettem; akkor azonban eltűntek, mert árvíz söpört végig a patakon. A kísérletet tehát megismételtem, újból eredménytelenül Erre a tavaszi ivadékokat egy e célra előkészített tóba tettem, mire a következő évben 580 drb újjnyi hosszú éves ivadékkal dicsekedhettem, a melyeket a patakba bocsátottam szabadjukra, a hol nagy örömmre szépen fejlődtek tovább. A tóban természetesen tovább folytattam a tavaszi ivadék nevelését, abban a reményben, hogy megta'áltam boldogulásom útját. De hát megint csalódtam, mert a második alkalommal a tóba eresztett tavaszi ivadék kihalászásakor alig egy tucat újjnyi hosszú éves halat és 7 darab nagy pisztrángot fogtunk csak. Ez utóbbiak nyilván az előző évi népességből maradtak fenn s az ez évi apró népeség rovására gyarapodtak oly szépen. Ennyi tapasztalat és balsiker után végkép lemondtam a tavaszi ivadékkal való halasítás eszméjéről, hanem drága pénzen 1 és 2 éves ivadékokat vásárolva igyekeztem halasítani. Az eredmény az lett, hogy azóta bővében vagyok a pisztrángnak úgyannyira, hogy a mikor a patakba horgászni megyek, rendszerint segítséget is viszek magammal, hogy legyen ki a zsákmányt hordozza. E mellett azonban szigoruan ragaszkodom egy másik szabályhoz, nevezetesen *nem türöm a túlnagyra nőtt pisztrángot.* Ha ilyent észlelek s magam nem bírom kézrekeríteni, akkor embereimre bízom annak kifogását, mert halállományomat nem engedem általa pusztítani.

—o AZ IHÁROSI TÓGAZDASÁG (Somogy megye) —o

ajánl tavaszi szállításra

amerikai törpeharcsákat,

melyek a békákat a halastavakból teljesen ki-
pusztítják. — Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági
Intézőség.